

OMÉK-történelem (II.)

Csaknem két évszázados történetre tekinthetnek vissza a mai értelemben vett modern mezőgazdasági kiállítások és állatvásárok, amelyek közül kiemelkedik az 1881-ben első alkalommal megrendezett OMÉK – még ha akkor nem is ezen a néven nevezték. Az előző részben a második világháborúig követtük a rangos esemény történetét, most pedig az azóta eltelt évtizedek eseményeit idézzük fel, hogy eljussunk a 2017. szeptember 20-24. között a Hungexpo és a Kincsem Park területén – az Agrármarketing Centrum gondozásában – szerveződő idei OMÉK-ig, amelyet történetében most először, szeptember 19-én OMÉK Szakmai Nap indít.

A második világháború miatt – a kiállítások történetében nem először – néhány évi kényszer-szünet következett. Az újrakezdés nem váratott sokáig magára. 1947 tavaszán már sikerült egy szerény tenyészállatvásárt tartani – igaz, ez a kiállítás később nem kapott sorszámmal. Hivatalos, később sorszámmal is ellátott Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Tenyészállatvásárt 1948-ban rendeztek. Fő szervezője, a megszűnt szakmai szervezetek hiányában, a Földművelésügyi Minisztérium lett. Ezt követően, a háború előtti időszakhoz hasonlóan, 1959-ig minden évben tartottak mezőgazdasági kiállítást, immár mindet a szaktárca szervezésében.

Ideológia és Moszkva

Alapvető változást jelentett a korábbi kiállításokhoz képest a politika megjelenése. A szövetkeztetés, a mezőgazdaság szocialista átszervezése erősen rányomta a bélyegét az addig elsősorban szakmai célokat szolgáló kiállításokra.

Az 1954-ben megrendezett ötvenedik kiállításon, az építkezéseknek és a területrendezésnek köszönhetően, 810 kiállító 180 ezer négyzetméteren mutatkozhatott be. Ebből az öntözéses gazdálkodás, a szőlő- és gyümölcsstermesztési és a gépesítési bemutató közel 40

ezer, az állattenyésztési bemutató pedig 10 ezer négyzetméter területet foglalhatott el. A kiállítás külső megjelenésében is törekedtek a szovjet típusú rendezvényekhez való hasonulásra: öt monumentális kiállítási csarnok épült a mezőgazdasági termelés ágazonkénti bemutatására. A szocialista mezőgazdaság vívmányait két termelőszövetkezet és két állami gazdaság szemléltette. Ezen a kiállításon szakítottak egy évszázados hagyománnyal is: tavasz helyett ősze, a betakarítások utánra tették a kiállítás idejét.

Szetlik Ádám, Hartai fűrj

„Első alkalommal jelentkeztünk az OMÉK-ra. Úgy gondoljuk, kiváló fórum arra, hogy egészséges termékeink még több emberhez eljuthassanak, és egyre inkább bekerüljenek a köztudatba.

Fő célunk, hogy folyamatosan jó minőségű termékeket tudjunk előállítani, mindenki számára elérhető áron. Úgy gondoljuk, az OMÉK kiemelkedő lehetőséget nyújt mind a partnerkapcsolatok bővítésére, mind a vásárlók előtti bemutatkozáshoz, az ismeretterjesztéshez.

A vállalkozás 2013-ban indult el, először fűrjtojás előállításával. 2016 januárjában regisztráltuk a nagy létszámú állattartó telepünket, ahol jelenleg 2000 tojó madár van, és összesen 22 ezer napos madarat tudunk keltetni és nevelni. A termékpalettát folyamatosan bővítjük: nyers fűrjtojásból, fűrjtojás felhasználásával előállított termékekből, úgymint fűrjtojásos tészták és a pácolt fűrjtojás áll. Vállalkozásunk vezette be elsőként a köztudatba a különböző ízvilágú pácolt tojásokat.”

V. Topor Erika, Kertportál Major

„Az OMÉK-ra azért jelentkeztünk, mert ez az egyik legrangosabb kiállítás. Idén jelenünk meg az első alkalommal. Szeretnénk bemutatkozni a nagyközönségnek, és emellett természetesen új partnereket is keresünk folyamatosan bővülő és innovatív terméksortimentünkhez.

Családi vállalkozásunk több területen van jelen a mezőgazdaságban. Permakultúrás gazdaságunkban zöldséget, gyümölcsöt és fűszernövényeket termelünk, illetve állattartással is foglalkozunk. Egy különlegesen jó minőségű ősmagyar búzával dolgozunk, amelynek a termesztése mentes a növényvédő szerektől. A tojás kizárólag kapirgálós tyúkoktól származik, és nem tápon nevelt állományból való. A kiváló minőségét szem előtt tartva minden tésztánk egyedi gyártási számot kap, így minden termékünkéről tudjuk, hogy mikor készült és melyik keverésből. Minden keverés tésztájából próbafőzést végzünk, így csak olyan tészta kerül ki vevőinkhez, mely megfelel az elvárásainknak és tökéletes minőségűnek tartjuk.”

A mezőgazdaság további fejlődésének fontos alapfeltétele volt a mezőgazdasági és élelmiszeripari tevékenységek összehangolása. Ezt a célt szolgálta a többi között az, hogy 1967-ben a Földművelésügyi Minisztérium és az Élelmiszeripari Minisztérium összevonásából megalakult a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Miniszte-

rium. Ennek hatása már az 1967-es kiállításon is érződött, de deklaráltan csak 1970-ben, a 67. kiállításon következett be. Ekkor vette fel a ma is használatos Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár (OMÉK) nevet a rendezvény. Ennek a vásárnak a fő célja a hazai élelmiszeripar és faipar negyedszázados fejlődésének bemutatása volt.

A 67. OMÉK után született döntés a vásártér területének fejlesztéséről. Ennek köszönhetően költözött ide a Budapesti Nemzetközi Vásár (BNV) a Városligetből, és ez tette lehetővé az 1971-ben itt megrendezett Vadászati Világkiállítást. Ekkor határoztak arról is, hogy a további kiállításokra ötvenente, a népgazdasági tervekhez igazodva kerüljön sor. A közbeeső időszakban szakágazati kiállításokat rendeztek. Ilyen volt például az először 1973-ban megrendezett Nemzetközi Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Gép- és Műszerkiállítás és Vásár, az Agromashexpo. Az eleinte évente rendszeresen jelentkező bemutatókat később az OMÉK ideje alatt rendezték

meg. Az 1980-as, majd az 1985-ös kiállítások a csúcspontjára ért magyar mezőgazdaság fejlődését reprezentálták.

Új helyzet, új kihívások

Az évtized végére összeomlott a gazdasági-politikai háttér. A rendszerváltás utáni első OMÉK-ot 1990-ben még ennek a jegyében rendezték meg. Világossá vált, hogy véget ért egy korszak, de ezt a kiállítást még kettősség jellemezte: a tárca elsődlegesen a vállalkozói szféra bemutatására törekedett, a kistermelők, a kft.-k és vegyesvállalatok adták végül a kiállítók számának közel felét, de eközben a díjazottak a szocialista nagyüzemek közül kerültek ki. Ettől függetlenül nagy számban megjelentek a kiállításon a kistermelők, kft.-k és vegyes vállalatok, közülük került ki a kiállító mintegy fele.

Az 1996-os, 72. OMÉK is az útkeresés jegyében telt. A magyar mezőgazdaságot jellemző példátlan visszaesséssel kerülve a versenyre való felkészülés állt a középpontban. A kiállítás legrangosabb meghívottja, *Franz Fischler*, az Európai Bizottság mezőgazdasági és vidékfejlesztési főbiztosa is kiemelte a magyar mezőgazdaság előtt lévő lehetőségeket és nehézségeket. A millicentenáriumi évforduló szolgáltatott okot arra, hogy jubileumi jelzõt kapjon a kiállítás, de a legszembetűnőbb újdonság az volt, hogy az OMÉK kivonult Budapestről

és a Gödöllői Agrártudományi Egyetem területén rendezték meg. A kiköltözés egyik indoka az volt, hogy az élőállat-kiállítást a budapesti helyszínen nem lehet megfelelő körülmények között megoldani. Az új helyszín ellenére a tíznapos OMÉK nagy közönségsikert aratott.

A 73. OMÉK-ot 2000-ben újra a kőbányai vásárvárosban tartották. Ugyan a gödöllői rendezés mellett is több érv szólt, de a hagyomány, a jobb infrastruktúra, a látogatóbarátabb helyszín miatt a visszaköltözés mellett döntöttek a szervezők.

A kilencvenes évektől kezdve megkülönböztetett figyelem kísérte a családi gazdaságokat. Ez a tendencia a későbbi kiállításokon is megmaradt, de ekkor a szövetkezetek kérdése is hangsúlyosan felszínre került. Az ezredfordulón tartott rendezvény kiemelt témája természetesen a közelgő EU-csatlakozás volt. A szervezők célja is megvalósult a visszaköltözéssel: 200 ezer látogató tekintette meg a 653 kiállító bemutatóját.

2005-ben már az Európai Unió teljes jogú tagjaként rendezték meg a 74. OMÉK-ot. Ennek jegyében a rendezvény nevéből elmaradt a vásár kifejezés, jelezve, hogy a kiállítás már nem feltétlenül üzleti célokat szolgál, hanem a magyar mezőgazdaság bemutatása a cél, hogy a lehetőségek szerint pozitív irányba mozdítsa a rólunk kialakult képet. Azt, hogy a magyar mezőgazdaság és

Pinczés Marianna ügyvezető, Virgin Oil Press Kft.

„Szeretnénk minél több magyar alapanyag-beszállító partnert megismerni, és népszerűsíteni termékeinket. Harmadik alkalommal jelentkeztünk, szeretnénk új partnereket megismerni, a már meglévő partnereinkkel kapcsolatot fenntartani és új kapcsolatokat kiépíteni.

Hidegen sajtolt olajok és gluténmentes növényi maglisztek gyártásával és forgalmazásával foglalkozunk. Elsődleges és mindenkori célunk a tökéletes minőségű hidegen sajtolt olaj előállítás.

Az olajos magvak présmaradványa, a pellet alacsony olajtartalmának köszönhetően örölhető, az olajokhoz hasonló, pozitív élettani tulajdonságokkal rendelkezik, így kiválóan alkalmas sütőipari termékek természetes adalékanyagának is.

Fontosnak tartjuk a technológia (zero waste), környezettudatos jellegét, amely azt jelenti, hogy gyártásunk során egyáltalán nem keletkezik felhasználatlan melléktermék. A hozzánk beérkező alapanyag minden részét feldolgozzuk, és az ennek során keletkező termékeket elsősorban élelmiszeripari, de kozmetikai- és takarmányipari célra is felhasználjuk.

Ma már 18 féle magból préselünk olajat, állítunk elő liszteket, magkrémeket és kozmetikumokat. Legfőbb termékünk továbbra is a szőlőmagolaj, melynek különböző borvidékekről egyedileg szelektált változatait is gyártjuk.

Nagy jelentőséget tulajdonítunk annak is, hogy alapanyagainkat lehetőleg magyar beszállítóktól vásároljuk, ezzel is segítve a hazai gazdaság fejlődését.”

élelmiszeripar képes felvenni a versenyt az európai uniós termékekkel. Az eddig kevésbé hangsúlyos elem, a nemzeti sajátosságok, a hungarikumok nyomatékos megjelenítése vált középpontivá.

A 2008-ban kirobbant gazdasági világválság és hat év szünet után 2011-ben sikerült újra OMÉK-ot rendezni. A korábbi kiállításokon megjelent vezérfo-

ral, a hazai sajátosságok kiemelése, a hungarikumok megjelenítése a kiállítás jelszavában is tükröződött: „A magyar föld legjava!” A több év kihagyásnak is köszönhetően a várakozásokat felülmúlóan sikerült a jubileumi, 75. kiállítás. Talán ennek is volt köszönhető, hogy csak két évet kellett várni az újabb OMÉK-ra. A 76. OMÉK 2013. szeptember 18-án nyitotta meg kapuit a Hungexpo Vásárközpontban. A jelmondat megmaradt: „A magyar föld legjava!”. Az európai uniós tagságunk továbbra is meghatározó, de a régi-új kapcsolatok felélesztése, újrabeépítése is fontos feladattá vált. Ezt jelezte, hogy a kiállítás díszvendége Oroszország volt. A 77. OMÉK-ot 2015-ben rendezték meg, és újabb két év elteltével idén már a 78. szakkiállításra kerül sor 2017 szeptember 20–24. között a Hungexpo és a Kincsem Park területén, az eseményt az Agrármarketing Centrum szervezi.

B. L. – T. V.

Forrás: Szabó László Péter/immgm

Mit kínál az OMÉK Szakmai Nap a résztvevőknek?

Szeptember 19-én, az OMÉK Szakmai Napon a legnagyobb hazai agrárszakmai és élelmiszeripari vállalatok döntéshozói, beszerzői és más elismert szakemberek elemzik a kapcsolódó ágazatok üzleti kockázatait és lehetőségeit.

Az első alkalommal, az idei OMÉK-on rendezendő szakmai nap hiánypótló esemény lesz a manapság egyre jelentősebbé váló kockázatmenedzsment megismerésére, ami egyre inkább részévé válik a termelők mindennapi életének. A kockázatkezelés messze túlmutat a szélsőséges időjárás (pl. a jégeső) okozta károk ellen kötött biztosításon. A termelőknek az áru értékesítésének több alternatíváját is érdemes ismerniük, illetve az eddiginél is jobban szemmel kell tartaniuk a nemzetközi piacok mozgásait. Annál is inkább életbevágó a szemléletváltás, mert brüsszeli infor-

mációk szerint a jelenlegi agrártámogatási modell felülvizsgálata is ennek mentén zajlik: a már meglévő támogatási formákon – például a területalapú támogatáson – túl a szőba jöhető alternatívákra való felkészülés lesz a következő időszak fókuszában.

A szakmai esemény célja, hogy a hazai agribusiness kihívásainak és lehetőségeinek bemutatása mellett személyes találkozón keresztül segítse elő újfajta együttműködések létrejöttét a termékpályák mentén, valamint hogy összekösse a mezőgazdasági és élelmiszeripari szereplőket a tematikus szakmai workshopok segítségével, teret engedve ezáltal a bel- és külpaci üzleti kapcsolatok kiépítésének, továbbá a meglévő piaci kapcsolatokat erősítését szolgáló üzletember-találkozóknak, egyeztetéseknek is.